

РОЛЬ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ У РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ

Розвиток регіонального ринку туристичних послуг знаходиться в тісному зв'язку з наявними в регіоні туристичними ресурсами та туристичною інфраструктурою, яка або виступає фактором, що розкриває ресурсний потенціал та є основою розвитку ринку або стримує розвиток туристично-рекреаційної сфери. Зокрема, однією з найважливіших складових інфраструктурного забезпечення є транспортна інфраструктура, яка забезпечує основу для надання транспортних послуг.

Оскільки туризм передбачає переміщення людей з одного місця в інше як всередині країни, так і за її межами, роль транспортної мережі, як важливої складової успішного розвитку туризму є чи не найважливішою. Узагальнюючи історію розвитку туризму як суспільно-економічного явища, можна констатувати, що туризм значною мірою розвивався саме в тих регіональних напрямках, які були забезпечені транспортними шляхами та забезпечували надання транспортних послуг туристам під час подорожі до місць призначення, а також у межах пункту призначення. З іншого боку, зростання попиту на туристичні послуги у віддалених від основних транспортних мереж районах сприяло розвитку в них транспортної інфраструктури. Тобто можна визначити певну функціональну взаємозалежність сфери туризму та транспорту, а розвиток туризму і транспорту слід розглядати як взаємопов'язані процеси. У свою чергу, транспорт може перетворитися в окремий елемент туристичної привабливості: морські та річкові круїзи, туристські поїзди на залізничному транспорті, автомобільні тури тощо.

Транспортна система значною мірою визначається наявністю та якістю елементів транспортної інфраструктури, що включає: повітряні послуги та аеропорти, наземні транспортні системи та маршрути, а також інфраструктуру водного транспорту. Покращення пропускної здатності доріг (наприклад, більше смуг, підвищена надійність, якісніше покриття доріг, поліпшена безпека через ширші смуги та з покращеною видимістю розмітки та дорожніх знаків) зменшують витрату палива, зношеність транспортних засобів та час транзиту. Такі інвестиції в транспортну інфраструктуру впливають на вартість та якість туристичних послуг та цінність отриманого туристом туристичного досвіду. Туристи з розвинених країн надають перевагу місцям призначення, транспортна інфраструктура в яких забезпечує якісне обслуговування та пропонує однакові зручності. Основними факторами при моделюванні транспортної інфраструктури в туризмі є:

- відстань (перевезення в межах до 400-500 кілометрів здійснюються переважно автомобільним транспортом, від 400 до 1000 кілометрів – залізничним, а понад 1000 кілометрів – повітряним);
- витрати часу (час на перевезення не пов'язаний з отриманням туристичної послуги під час переміщення повинен бути мінімальним);

- комфорт (транспортні послуги повинні бути диференційовані до потреб різних сегментів туристів та забезпечувати базовий рівень комфорту для найневибагливіших туристів і найвищий рівень для сегмента з високим рівнем доходу чи чутливості до якості послуг);

- безпека (підвищення вимог до безпеки транспортної інфраструктури та транспорту);

- вартість послуг (прозора ціна та диференціація цін в залежності від рівня комфорту та інших параметрів надання транспортної послуги);

- конкуренція (створення нормативно-правового середовища, що сприяє конкурентній боротьбі між учасниками у сфері перевезень).

Особливо відчутно проблеми пов'язані з розвитком транспортної інфраструктури проявляються у сільських і гірських регіонах, і в багатьох випадках викликані несумісністю цілей державного управління й регулювання та інтересів приватного сектору.

Попри розгалуженість транспортного обслуговування, транспортна система України потребує оновлення та модернізації, насамперед, рухомого складу й транспортних мереж, підвищення якості обслуговування пасажирів, оптимізації тарифів на перевезення, удосконалення управління транспортними підприємствами на усіх видах транспорту [1, с. 43]. Україна має усі необхідні умови для формування сучасної системи транспортних комунікацій, яка не тільки підвищить туристичну привабливість вітчизняних регіонів, а й забезпечить вищу якість життя. Проте, необхідно враховувати, що збільшення трафіку, через зростання туристичних потоків, тисне на транспортну систему, і це може мати негативні наслідки, а саме:

- перевантаження – означає затримки, які призводять до витрати часу й енергії. Серйозні затори можуть мати негативний вплив на види транспорту, особливо в аеропортах і на дорогах у години пік;

- охорона і безпека – забезпечення безпеки та надійності транспортного засобу є ключовою вимогою в туризмі;

- навколишнє середовище – збільшення трафіку негативно впливає на стан навколишнього середовища, якщо цей район має обмежену пропускну здатність для туристів (особливо стосується заповідних зон та історико-культурних пам'яток).

- сезонність – сезонні моделі попиту на поїздки створюють диспропорції в транспортних потоках.

Також потрібно враховувати, що довгострокове зростання ринку туристичних послуг може відбуватися лише при постійній відповідності транспортної інфраструктури та туристичного продукту потребам цільових сегментів ринку, їх адаптації до впливу процесів глобалізації та конкуренції, базуватися на партнерстві між державним та приватним секторами.

Література

1. Погасій С. О. Про роль транспорту у розвитку туризму в Україні / С. О. Погасій, І. А. Шабала // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2018. - № 2(2). - С. 39-44. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2\(2\)_11](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_2(2)_11).

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>